gemeente Staphorst

Raadsvoorstel

Raadsvergadering: 25-10-22
Kenmerk: ADV/22 - 16707
Zaaknr: Z43090
Datum voorstel: 6-10-2022
Portefeuillehouder: Wethouder ing. L. Mulder
Informant: mevr. E. Bloemert

Onderwerp: Begroting 2023 en meerjarenraming 2024-2026

Voorstel

1. De programmabegroting voor het jaar 2023 vast te stellen en het voordelig resultaat ad € 130.000 ten gunste te brengen van de algemene reserves;
2. De programmabegroting 2023-2026 voor de jaren 2024-2026 voor kennisgeving aan te nemen en te gebruiken als basis voor toekomstig beleid;
3. In te stemmen met de aanpassing om de OZB-opbrengsten te laten stijgen met 10%, naast 1.5% inflatie. Dit conform het voorstel bij de begroting 2020 om de OZB-opbrengsten met 10% per jaar te verhogen t/m 2023;
4. De meerjareninvesteringsprognose (MIP) vast te stellen;
5. Een bedrag van € 1.040.000 vrij te laten vallen uit de reserve wegenbeheer en toe te voegen aan de reserve zonder bestemming. Doordat alle lasten uit het wegenbeleidplan 2022- 2026 structureel gedekt worden in de meerjarenbegroting, kan het gedeelte dat voorheen gedekt werd uit de reserve wegenbeheer ad € 1.040.000 vrijvallen ten gunste van de reserve zonder bestemming;
6. Af te wijken van de Financiële verordening 2021 artikel 4 lid 2 en aan te passen bij het opstellen van de volgende Financiële verordening.

Inleiding

Structureel positieve begroting

Hierbij bieden wij u de programmabegroting 2023 aan, inclusief de meerjarenraming 2024 tot en met 2026 en de financiële onderbouwing voor het komende jaar. We sluiten af met een positief saldo in 2023 van € 130.000. De extra bijdrage vanuit het Rijk heeft daarin een belangrijke bijdrage geleverd. We staan voor een grote uitdaging als het gaat om de hoeveelheid aan (wettelijke) taken als gemeente, dan is een bijdrage vanuit het Rijk essentieel om hieraan te voldoen. Door de sluitende begroting en de positieve raming voor de volgende jaren is afgezien van eerder geplande taakstellingen van € 135.000 vanwege latere invulling vacatures en € 250.000 op personeel vanwege natuurlijk verloop. De afvalstoffenheffing en de rioolheffing blijven gelijk.

Onzekere tijd

De onzekere tijd waarin we momenteel leven zien we ook terug in de totstandkoming van de begroting. Aan de ene kant zien we fluctuaties en onzekerheden omtrent de bekostiging vanuit het rijk en aan de andere kant zien we grote prijsstijgingen op ons afkomen. Deze ontwikkelingen hebben we geprobeerd zo goed mogelijk in onze begroting op te nemen. In de begroting hebben we daarom bovenop de

reguliere indexatie van 1,5% een aanvullende prijsindexatie van 6% opgenomen. Voor lonen is in deze begroting rekening gehouden met een loonstijging van 3,6% conform het Centraal Economische Plan (CEP) en aanvullend is een stelpost opgenomen van 3% in afwachting van de nog af te sluiten CAO 2023.

Blijven investeren
Bij een groeiende en ondernemende gemeente als Staphorst horen passende ambities, dit maakt dat we blijven investeren en tegelijkertijd kritisch moeten kijken naar ons inkomsten- en uitgavenpatroon. We hebben in de afgelopen jaren meegemaakt dat er vanuit het Rijk extra taken zijn neergelegd bij gemeenten. Dit is ook de tendens voor de komende jaren. We staan als gemeente voor grote uitdagingen als het gaat om bijvoorbeeld de vluchtelingen opvang en woningnood. Van alle kanten is het goed voelbaar dat hierin geïnvesteerd moet worden".

Sociale en fysieke domein
We werken aan een veilige en leefbare woon- en werkomgeving, dit komt tot uiting in zowel het sociale als het fysieke domein. Aan de ene kant de (preventieve) zorg voor onze inwoners en de andere kant het fysieke domein met thema's als uitbreiding bedrijventerrein en de verkeersveiligheid. Meer verantwoordelijkheden en taken bij gemeenten betekent ook iets voor de ambtelijke organisatie. Met een forse uitbreiding van de taken, is het noodzakelijk dat de ambtelijke organisatie meegroeit om te voldoen aan wettelijke verplichtingen en ambities. Dit betekent dat er middelen beschikbaar gesteld moeten worden om aan deze taken en ambities te voldoen.

Nieuw collegeprogramma 2022 – 2026
In september is het collegeprogramma 'Bouwen en verbinden' vastgesteld door het college. De wettelijke taken, verantwoordelijkheden en ambities die daarin zijn beschreven, staan centraal in de begroting. Het collegeprogramma loopt als een rode draad door de begroting.

Financieel beeld
In de begroting 2023-2026 wordt voortgezet op de koers van een robuuste begroting: de structurele lasten worden gedekt vanuit structurele middelen en de reserves zijn op een dusdanig niveau dat risico's kunnen worden opgevangen en er ruimte is om te kunnen investeren. De ambities vanuit de Zomernota 2022 en het collegeprogramma zijn in deze begroting verwerkt. Net als voorgaande jaren zorgen de fluctuaties en onzekerheden voor een bepaalde mate van grilligheid en ramingsinstabiliteit. Voor de jaren 2023, 2024 en 2025 is reeds een hogere bijdrage door het Rijk toegezegd, waardoor er voor die jaren een overschot is. De jaarschijf 2026 is negatief, de voornaamste oorzaak is de algemene uitkering voor het jaar 2026 in de meicirculaire. Er wordt daarom ook wel gesproken van een ravijnjaar. Het Rijk werkt met gemeenten en provincies aan een nieuwe financieringssystematiek vanaf 2026. Inmiddels is bekend geworden dat in de aanloop daar naartoe, het kabinet voor gemeenten in 2026 eenmalig € 1 miljard extra beschikbaar stelt in de septembercirculaire. In overleg met onze toezichthouder wordt de septembercirculaire middels de 1e begrotingswijziging 2023 (die gelijktijdig met de begroting 2023 in de raadsvergadering van 8 november wordt vastgesteld), waardoor de jaarschijf 2026 ook positief uitpakt.

Belastingvoorstellen en -druk
Voor 2023 stellen we voor de belastingen en heffingen met een inflatie van 1,5% te verhogen. Hiervoor gelden een paar uitzonderingen:

- De opbrengst OZB wordt met 10% verhoogd. Dit conform het besluit begroting 2020 waarin de OZB-opbrengst jaarlijks tot en met 2023 met 10% wordt verhoogd.

- Afvalstoffenheffing (€ 237 vast recht + gemiddelde ledigingen), rioolheffing (€ 208 woningen) en rioolaansluitrecht (€ 4.156) blijven gelijk.
- Toeristenbelasting blijft gelijk voor 2023 en 2024.
- Voor de legesverordening is pas in november meer duidelijkheid over de invoering van de Omgevingswet. Daarom wordt eerst voorgesteld om de bestaande leges met 1,5% te verhogen. Wanneer de Omgevingswet wel doorgevoerd wordt, volgt een afzonderlijk voorstel waarin meer zaken aan de orde komen en de daarbij behorende tarieventabel.

Argumenten
Op grond van de gemeentewet zijn gemeenten verplicht de begroting van het komende jaar vast te stellen en deze uiterlijk 15 november in te dienen bij de Gedeputeerde Staten van de provincie Overijssel.

Kanttekeningen
Indien de begroting niet structureel en reëel in evenwicht en de meerjarenraming dit evenwicht niet hersteld en/of niet wordt voldaan aan de indieningstermijn van 15 november zal het college van Gedeputeerde Staten de gemeente onder preventief toezicht plaatsen.

Keuze en effect
N.v.t.

Beleid- en regelgeving
- Gemeentewet
- Financiële verordening
- Besluit Begroting & Verantwoording

Financiën, Belastingen, risico's en beheersmaatregelen
De septembercirculaire 2022 van het gemeentefonds is, zoals gebruikelijk, niet verwerkt in deze begroting. Na verwerking van de septembercirculaire 2022, door middel van een eerste begrotingswijziging, is de jaarschijf 2026 positief. De positieve resultaten van 2023-2026 worden toegevoegd aan de algemene reserves.

Om structurele lasten, structureel te kunnen dekken is in de begroting 2023 de (jaarlijks) geraamde dotatie gelijk gesteld aan de geraamde onderhoudslasten uit het wegen(en bermen)beleidsplan 2022-2026. Hierdoor worden alle kosten gedekt uit de exploitatie. Dit heeft geleid tot een aanvullende dotatie voor 2023 van € 215.000. Voor de jaren 2024-2026 betreft dit € 245.000, € 275.000 en € 305.000, totaal over deze periode: € 1.040.000. Hierdoor kan dit bedrag vrijvallen uit de reserve wegenbeheer en worden toegevoegd aan de reserve zonder bestemming.

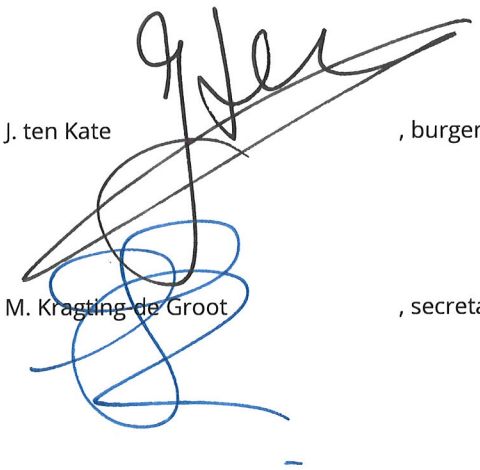
In afwijking van artikel 4 lid 2 van de Financiële verordening 2021 is in de begroting 2023 geen rekening gehouden met een post onvoorzien met de omvang van € 2 per inwoner (afgerond op € 1.000). De afgelopen jaren is de post onvoorzien niet tot nauwelijks gebruikt, resulterend in een voordeel op de post onvoorzien in de afgelopen jaarrekening. Veelal wordt ervoor gekozen om in de jaarlijkse voortgangsrapportage kleine onvoorziene uitgaven (eenmalig) bij te stellen. De reservepositie van de gemeente Staphorst is dusdanig gezond dat eventuele eenmalige onvoorziene kosten opgevangen kunnen worden in de voortgangsrapportage of in jaarrekening.

Uitvoering
Via de voortgangsrapportage en de jaarrekening legt het college verantwoording af over de voortgang van de begroting 2023 en het gevoerde beheer.

Communicatie
Om de inwoners te informeren is in "De Staphorster" van 11 oktober een artikel over de gemeentebegroting gepubliceerd. Daarnaast heeft er op 11 oktober een persbijeenkomst plaatsgevonden.

Digitaal bijgevoegd / ter inzage liggende stukken
De begroting en meerjarenraming is te raadplegen via de begrotingsapp https://staphorst.begrotingsapp.nl/.

Burgemeester en wethouders van Staphorst,

J. ten Kate , burgemeester.

M. Kragting-de Groot , secretaris.